

Intervju med Ulf P Lundgren

I följande intervju, genomförd i februari 2008, samtalar Svein Kvalø med Ulf P Lundgren kring relationen mellan utbildningens praktiker och didaktiska forskare.

Ulf P Lundgren är professor i pedagogik och har bl.a. varit rektor vid Lärarhögskolan i Stockholm och generaldirektör för Skolverket. Nu är han huvudsekreterare i Vetenskapsrådets Utbildningsvetenskapliga kommitté. Hans huvudsakliga forskningsområde är läroplansteori.

Mina svar är personliga och byggd på egna erfarenheter. Tyvärr har jag ingen förmåga att vara orakel.

Hvordan kan matematikdidaktisk forskning nå matematiklærerne i skolen? Hva tror du interesserer lærerne i denne sammenhengen?

En förutsättning är att läraryrket får utvecklas mot en profession, dvs. tydligt bygga på vetenskap och beprövad erfarenhet. Detta innebär att lärarutbildningen måste utformas som en strak yrkesutbildning. En annan förutsättning är att lärare har möjligheter till att ständigt får vidareutbilda sig och också delta i ämnesdidaktisk forskning. En tredje förutsättning att det finns facktidskrifter och nationella centra för dokumentation. Tidningen Nämnaren i Sverige är ett bra exempel på en facktidskrift. Matematikbiennalen är ett utmärkt exempel på kunskapsspridning.

Hva mener du med at skolen har et teknokratisk sett å se på forskning?

Det finns en tankefigur, som jag menar ofta dominerat, vilken bygger på föreställningen att forskningen kan ge svar på konkreta frågor i vardagen. Undervisningen är en komplicerad process som innebär ständigt nya ställningstaganden. Vad forskningen kan ge är perspektiv, förklaringar och förståelse men inte detaljerade förhållningsregler. Är det något det senaste seklets erfarenhet lärt är att det finns ingen gyllene metod.

Kan du utdype hvordan lærerstudentene vil ha utbytte av forståelsen for skoleutviklingen i deres matematikkundervisning?

En mycket viktig princip i såväl lärarutbildning som skolutbildning är att ge de olika kunskapsområdena ett historiskt djup. Varför tillkom en viss kunskap? Vad var det för problem? Och vad innebär den kunskapen idag? I den svenska läroplanen sägs att i varje ämne skall det ges ett historiskt perspektiv, vilket i verkligheten är närmast obefintligt. Men vilken annan syn på matematiken skulle barn kunna få om de fick möjligheter att följa hur till exempel geometri utvecklats och vad den kunskapen möjliggjort. Eller derivata? Eller ...?

Hvordan kan man gjøre lærerutdanningen mindre følsom for trender?

Svaret tror jag finns i det tidigare sagda. En utbildning byggd på vetenskap och beprövad erfarenhet och med en kritisk metodisk skolning är den bästa vaccineringen mot trender och den gyllene metoden.

Hvilke arenaer mener du er de viktigste for å bygge broer mellom matematikkdiradaktisk forskning og skoleverdenen?

Hänvisar till mitt tidigare svar.

Hva legger du i begrepet matematikkdiradaktikk?

För mig är matematikkdiradaktik kunskap om svar på de tre klassiska frågorna inom läroplansteorin och med betoning på den tredje.

- 1. Vad skall väljas ut för lärande och varför?*
- 2. Hur skall detta urval organiseras och sekvenseras för lärande?*
- 3. Hur skall själva undervisningen planeras, genomföras och utvärderas?*

Burde ikke lærerstudenten bli gitt muligheten til å forske litt i en masterutdanning i matematikkdiradaktikk?

Absolut.

Hvordan skal man gjøre matematikkdiradaktiske forskningsresultatene mer tilgjengelige for matematikklærerne i skolen?

Hänvisar till tidigare svar.

Hvordan kan problemløsningsmetodikk bli en større del av matematikkundervisningen?

Saknar kompetens att uttala mig om det.

Har du en oppfatning av at forskerne innen matematikkdiradaktikk skriver for hverandre og ikke til lærerne?

Har ingen uppfattning mer än att inom all forskning måste kommunikationen handla om att kommunicera med kollegor och med nyttjare.

Synes du ikke at det er viktig at det forskerne skriver skal være tilgjengelig for lærerne i skolen?

Inte nödvändigtvis i den första rapporteringen. Forskningsartiklar skall skrivas för att driva forskningen framåt. Vad som ofta saknas är att de sedan skrivs om för andra mottagare än egna forskarkollegor. Vad som allmänt sett saknas är bra vetenskapsjournalistik.

Hadde det ikke vært en god ide om de som forsker innen matematikkdiradaktikk underviste i skolen i for eksempel et halvår hvert femte år?

Det kan vara en möjlighet. En annan är att de vistas i en stark internationell forskningsmiljö vart femte år. En tredje möjlighet är att lärare ges möjligheter att delta i forskning och forskningsmiljöer.

Vi kjenner til en matematikklærer i Sverige som har delt tjeneste mellom skole og universitet i Umeå. Han forsker på egne elever. Hvor vanlig er det med slike delte stillinger i Sverige? Er dette en god måte å bygge broer mellom forskning og skoleverden?

Jag hoppas och tror att det kommer fler av sådana tjänster. För närvarande satsar regeringen en satsning på 500.000.000 kronor på att ge lärare möjligheter att under tre år gå en forskarutbildning mot licentiatexamen. Förhoppningsvis kommer många att gå vidare mot doktorsexamen. Det viktiga är i nästa steg att tjänster inrättas i skolsystemet där denna nya kompetens tillvaratas.